

TEZA:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny błędnie przyjął iż pokrzywdzeni byli klientami obwinionej radcy prawnej i udzielili jej pełnomocnictwa co czyniłoby nagannym prowadzenia sprawy jako pełnomocnik strony przeciwnej w późniejszym sporze przeciwko pokrzywdzonym. Wobec powyższego należało uniewinnić obwinioną od zarzucanego jej czynu.

WO-84/23

ORZECZENIE
z dnia 22 sierpnia 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Karolina Szał /sprawozdawca/
Sędziowie: SWSD Jerzy Wasiluk
SWSD Tomasz Prokopiuk

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Moniki Marukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2023 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego E. G. wpisanej na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych (...),

obwinionej o:

- 1) czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 10, 26 ust.1 i 20 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego
- 2) czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 10, 26 ust.1 i 20 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionej z dnia 18 kwietnia 2023 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 lutego 2023 r., sygn. akt: D-11/21

orzeka:

1. uniewinnia obwinioną E. G. od obu zarzucanych jej czynów,
2. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.800, 00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) zł obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 13 grudnia 2019 roku A. C. zawiadomiła Okręgową Izbę Radców Prawnych („OIRP”) o naruszeniu przez r.pr. E. G. („obwinioną”) zasad etyki.

Rzecznik wniósł o ukaranie obwinionej tego, że:

1. W dniu 30 maja 2019 r. podjęła się prowadzenia sprawy po stronie pozwanej, toczącej się przed Sądem Rejonowym sygn. akt I C 464/19, dotyczącej rozliczenia się stron co do otrzymanej rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z powództwa m.in. E. C., H. L., T. C., K.C.– D., J. M. S. i M.T. C., podczas gdy wcześniej reprezentowała powodów w postępowaniu toczącym się przed Wojewodą (...), które zakończyło się wydaniem decyzji z dnia 14 kwietnia 2019 r. sygn. akt IGR – X.7541.3.97.2011, a która to decyzja wobec sporu stron stanowiła przyczynę do wniesienia powództwa

tj. o czyn w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 75 ze zm.) w związku z art. 10,26 ust. 1 i art. 28 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

2. W dniu 22 grudnia 2020 r. podjęła się prowadzenia sprawy po stronie pozwanej, toczącej się przed Sądem Rejonowym sygn. akt I Nc 1189/20, dotyczącej rozliczenia się stron co do otrzymanej rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z powództwa m.in. E. C., H. L., T. C., K. C. – D., J. M. S. i M. T. C., podczas gdy wcześniej reprezentowała powodów w postępowaniu toczącym się przed Wojewodą (...), które zakończyło się wydaniem decyzji z dnia 14 kwietnia 2019 r. sygn. akt IGR – X.7541.3.97.2011, a która to decyzja wobec sporu stron stanowiła przyczynę do wniesienia powództwa

tj. o czyn w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 75 ze zm.) w związku z art. 10, 26 ust. 1 i art. 28 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

Orzeczeniem z dnia 6 lutego 2023 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP (dalej: „OSD”) uznał obwinioną E. G. winną tego, że:

1. W dniu 30 maja 2019 r. podjęła się prowadzenia sprawy po stronie pozwanej, toczącej się przed Sądem Rejonowym sygn. akt I C 464/19, dotyczącej rozliczenia się stron co do otrzymanej rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z powództwa m.in. E. C., H. L., T.C., K.C. – D.,

J. M. S. i M. T. C., podczas gdy wcześniej reprezentowała powodów w postępowaniu toczącym się przed Wojewodą (...), które zakończyło się wydaniem decyzji z dnia 14 kwietnia 2019 r. sygn. akt IGR – X.7541.3.97.2011, a która to decyzja wobec sporu stron stanowiła przyczynę do wniesienia powództwa

tj. o czyn w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 75 ze zm.) w związku z art. 10,26 ust. 1 i art. 28 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

I za ten czyn wymierzył Obwinionej karę nagany;

2. W dniu 22 grudnia 2020 r. podjęła się prowadzenia sprawy po stronie pozwanej, toczącej się przed Sądem Rejonowym sygn. akt I Nc 1189/20, dotyczącej rozliczenia się stron co do otrzymanej rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z powództwa m.in. E. C., H. L., T. C., K. C. – D., J. M. S. i M. T. C., podczas gdy wcześniej reprezentowała powodów w postępowaniu toczącym się przed Wojewodą (...), które zakończyło się wydaniem decyzji z dnia 14 kwietnia 2019 r. sygn. akt IGR – X.7541.3.97.2011, a która to decyzja wobec sporu stron stanowiła przyczynę do wniesienia powództwa

tj. o czyn w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 75 ze zm.) w związku z art. 10, 26 ust. 1 i art. 28 ust.3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

I za ten czyn wymierzył Obwinionej karę nagany;

Na podstawie art. 65¹ ustawy o radcach prawnych wymierzył łączną karę nagany.

Nadto OSD obciążył obwinionego kosztami postępowania w I instancji w kwocie 3.000,00 złotych

Od powyższego orzeczenia w całości w ustawowym terminie odwołanie złożyła obwiniona, w całości na korzyść obwinionej, wnosząc o jego zmianę poprzez uniewinnienie obwinionej, ewentualnie o uchylenie i przekazanie sprawy do Sądu I instancji.

Obwiniona podniosła naruszenie przepisów prawa procesowego tj.

art. 64 ust. 1 cytowanej ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 10, 26, 28 ust. 3 Kodeksu Etyki poprzez:

- niewłaściwe zastosowanie i uznanie przez sąd okręgowy obwinionej winną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego pomimo, iż jej zachowanie nie spełniało znamion zawinienia, nienależytego wykonania zawodu radcy prawnego, nie było sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim i zasadami etyki radcy prawnego,
- niewłaściwą interpretację art. 10, 26 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i błędne przyjęcie na podstawie ustalonego stanu faktycznego, iż pokrzywdzeni byli klientami obwinionej i udzielili jej pełnomocnictwa,

- niewłaściwą interpretację art. 15 ustawy o radcach prawnych i art. 10, 26 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i bezzasadne przyjęcie, że pokrzywdzeni przekazali obwinionej informacje i uzyskali od obwinionej pomoc prawną w zakresie w jakim następnie toczyło się postępowanie przed Sądem Rejonowym;
- niewłaściwą interpretację art. 10, art. 28 ust. 3, art. 26 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz 106 k.c., art. 734 – 751 k.c. poprzez bezzasadne uznanie, że pokrzywdzeni zlecili obwinionej pomoc prawną i prowadzenie w ich imieniu sprawy administracyjnej oraz byli jej klientami
- art. 438 pkt. 4 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez wymierzenie rażąco niewspółmiernej kary, tj. kary nagany zamiast ewentualnie kary upomnienia
- art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w zw. z uchwałą KRRP z dnia 20 marca 2015 r. poprzez ustalenie kosztów postępowania dyscyplinarnego na poziomie 3000 zł pomimo, iż jest ona nieadekwatna do ilości i czasochłonności czynności procesowych, ilości rozpraw i posiedzeń oraz rodzaju i stopnia zawłości sprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie obwinionej zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podtrzymuje ustalenia faktyczne poczynione przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny działający jako Sąd I instancji.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i pkt 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

W myśl art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy

przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia. Jest to tzw. względna przyczyna odwoławcza.

Podkreślić również należy, iż zgodnie z art. 433 §1 k.p.k., w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. z dnia 1 lutego 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 233) Sąd Odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje.

W niniejszej sprawie w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego po analizie zebranego materiału dowodowego nie sposób wywieść wniosku, że obwiniona reprezentowała pokrzywdzonych E. C., H. Ł., T. C., K. C. – D., J. M. S. i M. T. C., w postępowaniu toczącym się przed Wojewodą (...), które zakończyło się wydaniem decyzji z dnia 14 kwietnia 2019 r. sygn. akt IGR – X.7541.3.97.2011.

Podkreślić należy, iż jak ustalił Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP. Obwiniona r.pr. E. G. pełnomocnictwo do reprezentowania L. B. otrzymała w dniu 28 sierpnia 2013 r. Pełnomocnictwo brzmiało: „*Niniejszym udzielam pełnomocnictwa radcy prawnemu E. G., wpisanej na listę radców prawnych pod nr (...), do reprezentowania mnie i osób, które **udzieliły mi upoważnienia** do ich reprezentowania w postępowaniu administracyjnym we wszystkich jego stadiach oraz przed sądem administracyjnym w sprawie o realizację prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej*”.

Bezsprzecznie więc pełnomocnictwo obejmowało uprawnienie do reprezentowania p. L.B. oraz osób które **do dnia 28 sierpnia 2013 r.** udzieliły jej upoważnienia do reprezentowania w postępowaniu administracyjnym oraz sądem administracyjnym w przedmiotowej sprawie wraz z upoważnieniem do udzielenia pełnomocnictwa substytucyjnego. Jak bowiem wynika z akt sprawy:

- E. C. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dała w dniu 2 września 2013 r.
- H. Ł. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dała w dniu 2 września 2013 r.
- T. C. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dał w dniu 2 września 2013 r.
- K. C. – D. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dała w dniu 2 września 2013 r.
- J. M. S. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dała w dniu 29 sierpnia 2013 r.
- M. T. C. upoważnienie do reprezentowania przez p. L. B. dał w dniu 29 sierpnia 2013 r.

Z powyższego wyraźnie wynika, iż Obwiniona w dniu 28 sierpnia 2013 r. miała upoważnienie do reprezentowania tylko L.B. (w dniu otrzymania pełnomocnictwa od p. L.B. żadna inna osoba nie była połączona stosunkiem pełnomocnictwa lub upoważnienia czy to z r.pr. E. G. czy z L. B.). Tymczasem zgodnie z art. 106 k.c. *pełnomocnik może ustanowić dla mocodawcy innych pełnomocników tylko wtedy, gdy umocowanie takie wynika z treści pełnomocnictwa, z ustawy lub ze stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.*

Pełnomocnik więc ustanawiając pełnomocnictwa substytucyjnego może umocować go do reprezentowania mocodawcy w zakresie odpowiadającym zakresowi jego własnego umocowania lub w zakresie węższym od tego ostatniego. Nie może on jednak umocować pełnomocniczka substytucyjnego w szerszym zakresie.

W sytuacji zaś gdy L. B. nie miała upoważnienia do reprezentowania pokrzywdzonych: E. C., H. L., T. C., K.C. – D., J. M. S.i M. T.C. – nie mogła też w ich imieniu umocować Obwinionej do ich reprezentowania.

Co więcej słusznie twierdzi Obwiniona, wszelkie dokumenty, które wysyłała do organu były niezbędne dla wydania decyzji dla jej mocodawców tj. W. S. i L. B. Nie można więc twierdzić, że wykonywała ona jakiegokolwiek czynności na rzecz innych osób, bowiem wykonywała czynności na rzecz swoich klientów.

Jak bowiem ustalił Sąd I instancji Obwiniona nie udzielała żadnych porad prawnych, wyjaśnień innym osobom oprócz swoich mocodawców.

Z uwagi na powyższe Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał argumenty obwinionej za uzasadnione i orzekł jak w sentencji.

Z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.